

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719204157
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8719204157.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci navrhovateľa mal. O. I., nar. XX.X.XXXX, bytom M., A. XXXX/XX, zastúpený zákonným zástupcom B. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., F. - L. XXXX/X, právne zastúpený JUDr. Katarínou Čorbovou, advokátkou, Žižkova 39, Košice, IČO: 42326702, proti odporcom 1/ B. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., F. - L. XXXX/X a 2/ M. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., A. XXXX/XX, t. č. vo A., o prípustnosť zapretia otcovstva, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 13Pc/28/2019-15 zo dňa 12.12.2019, takto

rozhodol:

- I. Mení uznesenie a konanie zastavuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Maloletý sa v zákonom zastúpení rodičom domáhal vyslovenia prípustnosti zapretia otcovstva, ktoré svedčí B. I..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením návrh odmietol.

3. Podľa názoru súdu pri podaní návrhu o prípustnosť zapretia otcovstva existuje konflikt záujmov medzi rodičom a maloletým dieťaťom, ktorý vylučuje aplikáciu ust. § 31 ods. 1 Zákona o rodine o všeobecnom zastupovaní dieťaťa jeho zákonným zástupcom. V konaní mal byť maloletému ustanovený opatrovník, otec na podanie návrhu oprávnený nebol. Poukazom na čl. 3 ods. 1 základných princípov Civilného mimosporového poriadku, súd návrh odmietol.

III. Obsah odvolania otca

4. Proti uzneseniu podal odvolanie otec, ktorý sa s právnym záverom súdu o potrebe ustanovenia opatrovníka mal. dieťaťu už pri podaní návrhu o prípustnosti zapretia otcovstva. S poukazom na vybranú rozhodovaciu činnosť súdov vyšších inštancií bol otec toho názoru, že ako zákonný zástupca môže za maloletého podať návrh na začatie konania a záujmy maloletého dieťaťa budú dostatočným spôsobom chránené kolíznym opatrovníkom, ktorého súd ustanoví po podaní návrhu a ktorý bude zastupovať maloleté dieťa počas konania. Požiadavka súdu prvej inštancie na ustanovenie opatrovníka na podanie

návrhu na začatie konania podľa ust. § 96 ods. 1 zákona o rodine sa javí ako nadbytočný procesný úkon, ktorý neprináša maloletému dieťaťu žiadnu „lepšiu“ a efektívnejšiu ochranu, a to ani z hľadiska ochrany jeho záujmov, ani z hľadiska odstránenia možného konfliktu záujmov. V prvom rade je potrebné zabezpečiť, aby maloleté dieťa malo garantované právo podať návrh na začatie konania o prípustnosť zapretia otcovstva za každých okolností. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

5. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 CSP, v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

6. „V danom prípade je dovolaniami napadnutý rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté v konaní o prípustnosť zapretia otcovstva. Už z povahy takéhoto konania vyplýva, že v ňom môže dôjsť k stretu záujmov medzi rodičmi a dieťaťom. Preto v ňom, ako to napokon výslovne uvádza aj § 96 ods. 1 zákona o rodine, musí byť maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom. Kolíznym opatrovníkom je ten, koho v prípade možnej kolízie záujmov maloletého dieťaťa a jeho rodičov ustanovil súd maloletému dieťaťu za zástupcu, ktorý bude maloleté dieťa zastupovať v určitom konaní alebo pri určitom právnom úkone. Súd je povinný vždy vymedziť rozsah práv a povinností kolízneho opatrovníka podľa účelu, pre ktorý bol opatrovník ustanovený (viď R 45/1986). Funkcia tohto opatrovníka zaniká vykonaním úkonu, na ktorý bol opatrovník ustanovený za zástupcu maloletého dieťaťa, alebo skončením príslušného konania, pre ktoré bol opatrovník ustanovený maloletého zastupovať. Súdom ustanovený kolízny opatrovník sa v rozsahu, v ktorom je oprávnený za maloleté dieťa konať, stáva zástupcom maloletého dieťaťa namiesto rodiča (rodičov); len kolízny opatrovník je potom oprávnený a povinný maloleté dieťa v konaní zastupovať v rozsahu určenom súdom tak, aby ochrana záujmov maloletého dieťaťa bola riadne zabezpečená bez ohľadu na prípadné záujmy niektorého z rodičov. Záujmy toho, kto má byť ustanovený súdom za kolízneho opatrovníka, sa nesmú stretať so záujmami dieťaťa. Pre súdne konanie ustanovuje kolízneho opatrovníka súd príslušný na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, a nie procesný súd, ktorý je príslušný rozhodovať o prípustnosti zapretia otcovstva (viď primerane R 20/1980).“ (z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 96/2008 zo dňa 04.02.2009)

7. Odvolací súd sa stotožnil s právnou argumentáciou súdu prvej inštancie, že v zmysle ust. § 31 ods. 2 zákona o rodine, žiaden z rodičov nemôže zastupovať mal. dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičom a mal. dieťaťom. V predmetnom konaní otec vystupuje v obojstrannom postavení ako zákonný zástupca navrhovateľa - dieťaťa, a muža, ktorého otcovstvo má byť zapreté. Z obsahu návrhu vyplýva, že otec si dal u súkromnej spoločnosti vypracovať analýzu DNA vzoriek, z ktorej záverov vyplynulo, že nie je ani nemôže byť biologickým otcom maloletého. Keďže otcovi aj matke už uplynula zákonná prekluzívna lehota na zapretie otcovstva, otec podáva návrh v mene maloletého dieťaťa, ktoré je v súčasnosti jediným aktívne legitimovaným subjektom na podanie návrhu o prípustnosti zapretia otcovstva. Z uvedeného je zrejmé, že podaním návrhu otec sleduje vlastné záujmy, ktorých významu si maloletý nemusí byť ani vedomý.

8. Ak je dieťa jediným legitimovaným subjektom na podanie návrhu o prípustnosti zapretia otcovstva, pokiaľ je maloleté, podáva za neho návrh kolízny opatrovník, ktorého pre ten účel ustanoví súd. Zákonné zastúpenie mal. dieťaťa otcom nemožno v tomto type konania považovať za riadne, preto je odvolací súd toho názoru, že konanie je potrebné zastaviť podľa § 161 ods. 1, 2 CSP v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP a § 2 ods. 1 CMP, z dôvodu nedostatku spôsobilosti navrhovateľa (mal. dieťaťa) na právne úkony. Keďže kolízneho opatrovníka maloletému ustanovuje súd starostlivosti o maloletých, nie súd, ktorý je príslušný rozhodovať o prípustnosti zapretia otcovstva, prekážku zastúpenia v predmetnom konaní odstrániť nemožno.

9. K otcom predloženým rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/130/2017 zo dňa 29.05.2018, rovnako tak Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 320/09 zo dňa 29.09.2009, odvolací súd uvádza nasledovné. Z oboch rozhodnutí je zrejmé, že rovnakým právnym názorom bola zákonnému zástupcovi

dieťaťa priznaná všeobecná právomoc zastupovať mal. dieťa vo všetkých veciach, a to aj napriek tomu, že zákonný zástupca má bezprostredný osobný záujem na výsledku konania. Podľa názoru odvolacieho súdu však súdy v predložených rozhodnutiach nevykladali procesný postup podania návrhu o prípustnosti zapretia otcovstva mal. dieťaťom, ale skôr posudzovali súlad odlišne zvoleného procesného postupu so zákonom a medzinárodnými dohovormi. Veď predseda Ústavný súd SR sám vyslovil, že výklad, ktorý si osvojil krajský súd umožňuje realizáciu práva vyplývajúceho z čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Nedošlo teda k odopretiu práva na spravodlivý proces, neznamená to však, že takýto proces predpokladá dikcia ust. § 96 zákona o rodine.

10. V predmetnej veci je odvolací súd toho názoru, že v tejto počiatočnej fáze konania možno procesné nedostatky odstrániť, pretože vo veci nebol doposiaľ uskutočnený vecný prieskum dôvodnosti návrhu, výsledky ktorého by mali byť zmarené. Súd prvej inštancie vydal len rozhodnutie procesného charakteru, ktoré je teleologicky správne, odvolací súd sa nestotožnil len s jeho právnym zdôvodnením.

11. V kontexte doposiaľ uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP a konanie zastavil podľa § 161 ods. 1, 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

12. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).